

Klnienié przesnité

TÓMK FÓPKA

– Matkò elektricznò! – zagrzmiòł basā Édtk z lėzyńszczégò chóru Lutnia. Nick sã pò pròwdze nie stało a chórziscė sã z panaédkòwã „elektricznã” znają.

Wėkrziknienia, gòdkowé protezė, przeklėństwa i rozmajité wšpòmòłczy słowã sã takã zwãkòwã wizytówkã człowieka. Sygnie kròtėchnò rozmòwa i ju wiémė, czė człowiek znò sã na szpòrtach, czė mòže miòł drėdzė dzecyństwò abò zle spòł ūszli nocė. Wiémė, czė je rozėmny z nòtėrė, czė leno wėũczony. Letkò jidze pòznac artistã, mùzykeńta abò prosto w łeb chłaplėgò. Żłė chto nadużiwò szpetnégò słowa na „k”, co to òd łacyńszczégò „zòkrātu” pòchòdzy, bėnòmni wcale nie znaczy, że jegò matka miała z tim jaczi ūczink. Mòže prosto mù jaczégò słowa felėje... A to „r” bėnė bėlno cėsnieniė łòzėje i krew zez głowė òdpòmpòwiwò. Na jutiubie je filmk, dze jeden wòjskòwi Andrzej mòckò kùr... ūje, bò mù czołg nadczidlė, ò jaczi „lepi jak ò swòjã białkã dbò”. Nė, chto

bė sã tej nie wk... znerwił? Wšpòmniònė słowò w pòłsczim wėkònanim zrobiło pròwdzėwã karierã za greńcã. Biwò, że na pitaniė ò Pòlskã, cėzyńcė wėcygają prawie nã kùr... Ą, jakã czãsto czėłė òd Pòlòchów. I to, i jinė: na „ch” i „p”. Òb lato, jadãcė z familiã autołã, pùscył jem platkã z pòłsczim hip-hopã, cobė sã pėrznã pòspòlno pòzybac. Białka kòza mie jã chùtkò wėłãczėc a dzecė i tak flot złapiłė, bò dzecė tak mają, że czėjã to, co nie trzeba. Pamiãtóm, czėj jem z przedszkòłò przėniòsł dodóm no na „ch” z nòpiartim do mēmė pitanim: Co to je? Mėma mie pòwiėdza, że takcos stòri pijòcė mają... I na chwilã pitania sã skùncza.

Ti, co za wiele pijã, czãsto klnã, niė? A czemù? Bò chcã tim wierã przėkrėc swòjã słabòsc. Niė leno ti zresztã, co za wiele pijã. Colemało szpetnã mòwã pòmògają so ti, co ni mògã wlezc na szczebel wėzi. Na internetowi starnie sjp.pl nalòzł jem, że „lepi je klnãc niźłė bic”. A tzw. „kibòle”, czė pò mòjėmù „kibùce”, pòtrafiã i jedno, i drėdzė naròz. Òstatno mielė leźnosc sã ò tim dokònac òkrãtnicė z Meksykù. Naszi z pòłniowi Pòłsczi zrobielė pòrządtk z pòłniowò-nordowò-amerikańszcim desantã na gdińszcim sztrãdze. Bòdòj pòszło ò białczy.

A białczy jakbė mni przeklinają... A mòže prosto tėli gòdają, że NE słowa sã topiã pòmiedzė jinymã?

Młodi sobie takã brzėdkã gòdkã dodòwają wòznoscė. Gimnazjaliscė i ti kãsk starszi. Kò priszczė ju mają. Piwkò ju pijã

i cygaretã dze w nòrce zakùrzã. Jak taczi sarcėsto zaklnie abò „rzuci miãsã” – blėzi mò do chłopa jak do knòpa. Testosteròn.

Sã taczi, co klnã z premeditacjã. Nie sã ani słabi, ani głupi. Ūziwają „tėch słów”, bò wiedzã, jakã òne mają mòc. Rozstrojiwają drėdzėgò i dobijają w gòdce. I dobiwają. Taczi tej-sej lubiã jic przėk kùlturowima zochama. Nie lėdają gòdaniò: „bò co lėdze pòwiėdzą”. Ni mògã zgarac na tzw. spòłėznowã pòprawnosć.

Czė sã warczy, dze sã czãscy klnie? Bòdòj szewce. Gòdò sã „klnie jak szewc”. To je pewno zreszonė z wbjaniem w pòdeszwã gòdzdków i robòtã szėdłã. Ani mòwė ni ma, żebė òd czasu do czasu tim młotuszkã czė jigłã dze nimò nie trafil... .

Nadużiwòmė „jo”. To jedno słówkò sygò chòcė do pòdtrzemaniò rozmòwė:

– Mòta wa ju bұлwė wėbrònė?

– Jo.

– Mė jesz niė.

– Jo?

– Ale wnetkã wėbierzemė.

– Jo, jo...

– Nė jo, to mdze czas ju jic.

Czãsto wšpòmògòmė sã samòzwãkama „a”, „e” i „y”.

– Òdòdm cė te dwa tėsãce, mòže aaaaaaaa w przinđnym miesãdzu, co?

– Eeeeeee, nė nie wiém. Chłopie, mòže to tak bėc?

– Yyyyyyyyyy, nė mòže jo... Abò yyyyyyyy, nė wesz sama co yyyyyyyyyy pòwiėdz... .

Znają chłopa, co czãsto a gãsto włėmiwò „hewò”:

– Jak mė tã, hewò, drogã bűdowelė, tej, hewò, w projekce bėło, hewò hewò, skrzizowaniė z widoma, a terò, hewò, je, hewò, rondo. I dobrze, że hewò je rondo.

Z jinėch przėczėnów niechtėrnėch lėtrów za wiele je kòl jãkalów. Tuwò ni ma sã co wėszczėrzac, tec òni za to ni mògã. Cėkawė, że czėj spiėwiã – nie zajikają sã. To sã wiãzė z lepszim òddichanim. Miòł jem kòlegã na rokù w mùzyczny akademii, co sã w gòdanim mòckò zacynòł, a spiėwòł jak jaczi janiòł, cònòmni serafin. Z janielszczégò wmiòkò w nasz jãzėk słówkò, co sã zaczinò na „f” a kuńci na „k”. Kròtczė, wigòdnė, mòdnė.

A jaczė jinė, apartnė kaszėbszczė słowa, wėrazenia, wėkrziknienia? Alana! Ala weter jo! Wejle! A matizer noga! A maricznė bűksė! Niech to szwernòt! Do diòchłã...

Matkò elektricznò!

Colemało szpetnã mòwã pòmògają so ti, co ni mògã wlezc na szczebel wėzi.